

**Lekebergs
kommun**

Datum:
2025-11-17

Ansvarig för revidering:
Teknik och
serviceavdelningen

Fastställt av:
Kommunstyrelsen

Ansvarig tjänsteperson:
Enhetschef, Gata och
park
Diarienummer:
KS 25-910

Skötselplan

För Lanna salamanderdammar

Policy
Program
Plan
Skötselplan
Regler

Innehållsförteckning

<i>Administrativa data</i>	3
<i>Inledning</i>	3
Beskrivning	3
Mål och åtgärder	4
<i>Skötselområden</i>	4
Skötselområde 1: Västra skogen	4
Skötselområde 2: Västra gräsmarken	4
Skötselområde 3: Dammar	5
Skötselområde 4: Grodtunneln	5
Skötselområde 5: Östra gräsmarken	5
Skötselområde 6: Östra skogen	5
Skötselområde 7: Östra skogsdungen	5
<i>Åtgärdsplan</i>	6
<i>Uppföljningsplan</i>	7

Administrativa data

Namn:	Lanna Salamanderdammar
Kommun:	Lekeberg
Län:	Örebro
Lägesbeskrivning:	Norr om Hidinge skola och söder om golfbanan i Lanna ca 7 km norr om Fjugesta.
Församling/Socken:	Hidinge
Mittpunktskoordinat:	494 042E, 6 566 599N SWEREF 99 TM
Fastighetsbeteckning:	HIDINGE-LANNA 3:70
Markägare:	Lekeberg kommun
Area:	5,38 hektar
Förvaltare:	Teknik och serviceavdelningen, Lekebergs kommun

Inledning

Skötselplanen avser del av fastigheten HIDINGE-LANNA 3:70 i Lekebergs kommun och har tagits fram enligt vägledning från Naturvårdsverket samt i enlighet med dispensen från Länsstyrelsen Örebro län (Dnr 522-1148-2015) som beviljades i samband med ändringar av detaljplanen för Vreta 2:2. Den förändrade detaljplanen och dispensen möjliggjorde uppförandet av villor och flerbostadshus på fastigheten. Skötselområdet innefattar livsmiljöer för den större vattensalamandern som är skyddad enligt EU's art- och habitat direktiv (direktiv 92/43/EEG) och utsedd till Lekeberg kommuns ansvarsart.

Skötselplanen ska säkerställa att miljöerna för större vattensalamander bibehålls och förbättras. Samtidigt ska hänsyn tas till boende i området och barn och ungas behov av lek- rekreationsområden.

Beskrivning

Området omfattar två dammar, kringliggande gräsmark och närliggande skog. Runtom gränsar området till bebyggelse och i sydvästlig riktning Vretalundskogens naturreservat som även nyttjas som skolskog av Hidinge skola. På östra sidan av Inspelsgatan ligger en lekplats och utegym samt anslutande gångväg som inte inkluderas i denna skötselplan.

Norrut gränsar området mot Lanna golfbana. En tunnel är byggd under Inspelsgatan för att salamandrar och andra groddjur ska kunna ta sig mellan dammarna och naturreservatet. I närområdet har större vattensalamander tidigare konstaterats, men inom området för skötselplanen finns inga påträffade fynd vid tiden för skötselplanens upprättande.

Förhoppningen med åtgärderna som vidtas i skötselplanen är att främja spridning och utbyte mellan olika dammarna och områden i närheten, där större

vattensalamander förekommer, för en gynsam effekt på metapopulationen. Området för skötselplanen ingår i Latorpsplatåns riksintresse för naturvård, som omfattar värdefulla miljöer knutna till kalkrik berggrund, småbrutet odlingslandskap och ädellövskog. Skötselplanen är en del i att bevara och stärka dessa värden, genom att bland annat upprätthålla öppna gräsmarker och gynna biologisk mångfald i området.

Mål och åtgärder

Planens mål är att bevara livsmiljön för större vattensalamandern och förbättra genom restaurering, underhåll av befintliga dammar och habitatet inom skötselområdet. Landmiljön behöver skötas för att bevara en skogsmiljö med rikliga mängder död ved, lövförna och gömställen. Gräsmarken behöver hållas öppen för att tillåta ljusinsläpp till dammarna, men samtidigt erbjuda gömställen genom att tillföra död ved och låta buskage växa upp. Prioriterade åtgärder är att hålla dammarna vattenfyllda året runt och att hålla strandkanterna flacka och långgrunda för att främja salamandrarnas fortplantning. Vattnet i dammarna ska vara fritt från fisk och kräftor, inte vara grumligt och får inte växa igen.

Skötselområden

Skötselområde 1: Västra skogen

Skogen erbjuder viktiga land- och övervintringslokaler för större vattensalamandrar och är den plats där de uppehåller sig den mesta tiden. Området ska hållas så ostört som möjligt, framförallt under salamandrarnas övervintringsperiod. Skogen ska skötas så att livsmiljön för större vattensalamander och andra groddjur utvecklas och förbättras med tiden.

Riskträd får avverkas, men då ska veden lämnas kvar i området för att skapa gömställen och gynna livsmiljöer för vedlevande insekter och svampar. För att på sikt förbättra livsmiljön för större vattensalamandrar ska skogen tillåtas breda ut sig västerut, fram till den norra dammen. Det innebär att området mellan skogen och dammen som nu är öppen gräsmark kommer att kräva särskild skötsel. Skötseln av området ska utföras med hänsyn till större vattensalamander och vid tidpunkter som minimerar negativ påverkan.

Skötselområde 2: Västra gräsmarken

Gräsmarken kring dammarna ska skötas genom slåtter. Slåttern ska genomföras utanför den större vattensalamanderns parningssäsong och ägglägningsperiod, vilket innebär efter juni. Slåtter får inte ske vid dammarnas strandkant och närliggande yta tidigare än oktober.

Gödsel får inte användas, eftersom det kan påverka och övergöda dammarna, vilket gör dem olämpliga för större vattensalamandrar. Växtmaterial får inte placeras så att det riskerar att förorena vattnet.

Som kompensationsåtgärd för anläggning av lekplats och utegym på östra sidan av Inspelsgatan, genomförs berikande insatser för landmiljön på den västra sidan av

Inspelsgatan, genom tillförsel av död ved, samt låta buskage och träd växa på lämpliga platser. Detta är särskilt viktigt i anslutning till dammarna där större vattensalamandrar och andra djur söker föda och gömställen.

Skötselområde 3: Damm

Dammarna kontrolleras okulärt årligen enligt punkterna:

- Dammen ska hålla vatten året runt
- Vattnet ska inte vara grumligt
- Dammarna ska inte växa igen.

Dammarna får inte skuggas och ska minst hållas öppna i söderläge. Mellan dammarna löper ett dike som inte får rensas helt på växter, då diket fungerar som spridningsväg mellan dammarna och behöver innehålla gömställen.

Skötselområde 4: Grodtunneln

Samtliga grodtunnlar ska hållas öppna för genomfart och bottensubstratet ska likna omgivningen. Bottensubstratets likhet med omgivningen är speciellt viktigt vid in/utlopp i tunnarna. Om materialet avviker åtgärdas detta med grus. Tunnarna underhålls så att funktionen säkerställs. Detta ska kontrolleras årligen.

Grodtunnlarna under Inspelsgatan och Vattenhindersgatan kan ersättas med skyltning eller liknande för att uppmärksamma trafikanter i framtiden, eftersom trafikmängden anses låg på vägarna. Grodtunneln utanför denna skötselplan under den mer trafikerade Vretalundsvägen bör vara kvar för spridningsvägar.

Skötselområde 5: Östra gräsmarken

Gräsmarken på östra sidan om Inspelsgatan ska skötas genom slåtter för att hålla gräsmarken öppen. Slåttern av gräsmarken ska utföras efter juni. Det ska över tid växa fram mindre områden med buskar och träd för att skapa gömställen. Vid områdena med träd och buskar kan exempelvis död ved och stenar placeras. Områdena med träd och buskar ska utformas på ett sätt som möjliggör att gräsmarken kan skötas genom slåtter. På vissa platser har villatomter utvidgats genom gräsklippning och annat, detta ska åtgärdas för att bevara spridningsvägens yta.

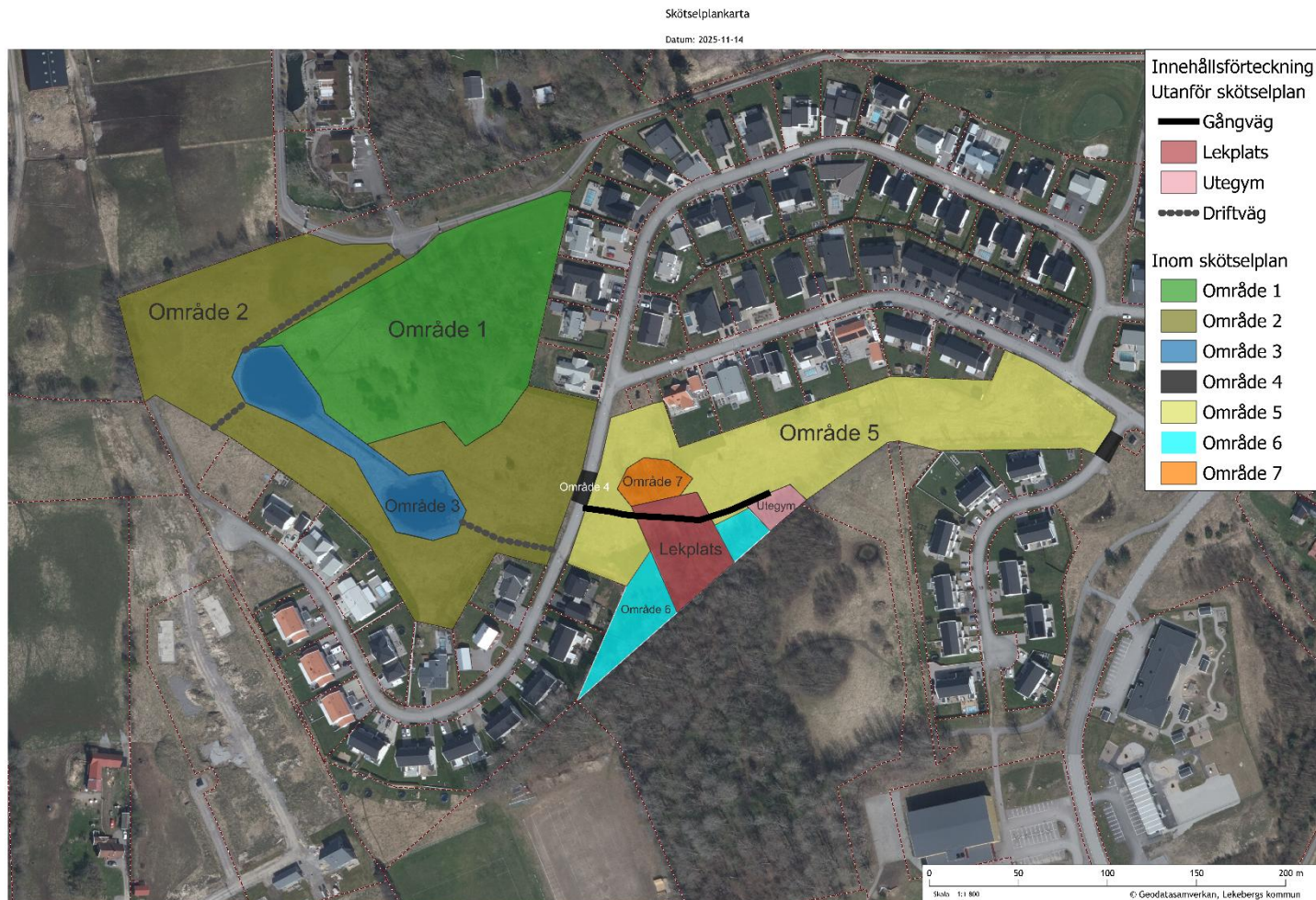
Skötselområde 6: Östra skogen

Skogen ansluter till Vretalundskogens naturreservat och bör lämnas orörd. Endast träd som utgör en säkerhetsrisk får tas ned, och dessa bör lämnas kvar på platsen som död ved för att gynna biologisk mångfald. Området med tomtmarks liknande miljö ska över tid omvandlas och bibehållas för att likna skogsområdet.

Skötselområde 7: Östra skogsdungen

Skogsdungen utgör en viktig spridningslänk för större vattensalamander och andra groddjur. Området fungerar som en viloplats och passage mellan livsmiljöer. Skötseln ska utföras med fokus på att gynna större vattensalamander och andra groddjur. Det innebär att skapa och bevara strukturer som erbjuder skydd, till exempel genom att lämna död ved och låta buskage växa upp.

Skötselplanenkarta som visar skötselområdena med nummring.

Åtgärdsplan

- Utvidga det befintliga skogsområdet i väster fram till dammarna, för att skapa gömställen och skydd.
- Låta buskage och träd växa upp väster om Inspelsgatan på strategiska platser för att skapa gömställen.
- Lägga ut död ved för att skapa gömställen på öppna gräsmarker på västra sidan om Inspelsgatan.
- Skapa mindre utspridda områden med buskar, träd samt eventuellt stenar och död ved på den östra gräsmarken.
- Låta området vid östra skogen växa upp på området som nu sköts som tomtmark.
- Vidta åtgärder på platser där villatomter nyttjar marken inom skötselplanen.
- Inte använda gödsel i områden inom skötselplanen för att undvika övergödning av dammarna.
- Årlig ockulär kontroll av dammarnas vattennivå, vattnet ska vara klart och inte grumligt.

- Årlig slåtter av gräsmarken efter större vattensalamanders parningsperiod i Juni
- Vid dammarnas strandkant och kringliggande område kan slåtter ske efter 1 oktober.
- Röjning av sly vid behov.
- Begränsad skötsel i skogen under övervintringsperioden.
- Vid eventuell avverkning av riskträd ska död ved lämnas i skogsområden för att skapa gömställen samt gynna övrigt smådjursliv och insekter.
- Kontroll och åtgärder så att grodtunnlarna inom skötselplaneområdet hålls öppna för passage och att bottensubstratet består av grus vid in/utlopp till tunnlar.

Uppföljningsplan

Uppföljningen ska genomföras genom årlig kontroll. Kontrollen av området genomförs i samarbete med kommunekologen eller motsvarande tjänsteperson. Vid avvikelser från skötselplanen ska dialog ske med kommunekologen eller motsvarande tjänsteperson.